

Kommunemøde hos Region Hovedstaden, onsdag den 16. marts 2016.

1. Velkomst og præsentation af team frivillig v/ Enhedschef Gitte Larsen, Region Hovedstaden.

2. Vigtigheden af gode undersøgelser før § 8 v/ Annette Gundog Ferslev og Lotte M. Petersen, Region Hovedstaden.

Hvordan bliver en § 8-sag ”Den gode sag”?

- Der skal være en god historisk gennemgang af lokaliteten.
- Indledende undersøgelser, -jord, poreluft, og/eller vandprøver ved alle kilder
- Det er meget vigtigt, at forureningssituationen er ordentligt belyst forud for udarbejdelse af § 8 tilladelsen.

Dette vil skabe grundlag for en mere smidig sagsbehandling i § 8 forløbet og mulighed for at stille klare og præcise vilkår i tilladelsen.

Regionens rolle i § 8 sager:

- Sikre at sagen ikke ender som indsats hos Regionen eller fordyrer den offentlige indsats.
- Sikre at boliger er sundhedsmæssigt forsvarlige.
- Ansvar for kortlægning og nuancering af restforurening efter afsluttet § 8.
- Regionen har også indsats i forhold til overfladevand, se brev til kommunerne af juni 2014.
- Regionen skal høres i alle § 8 sager - også ved afklaring af om § 8 er uforholdsmæssig.
- Ved større projekter vil regionen gerne tidligt i dialog med kommunerne om § 8 tilladelsen.

3. Nimbusparkdommen v/Christina Jönsson, Frederiksberg kommune.

Nimbussagen omhandler en § 8 sag, hvor kommunen blev stævnet på grund af vilkår der, ifølge bygherre, var for skrappe. Dommen endte med en frifindelse af kommunen.

Læring af sagen:

- Sagen skal være belyst ordentligt forud for § 8-tilladelse, det gør det muligt, at stille præcise vilkår.
- Skriv de miljøtekniske vurderinger ned og begrund vilkårene.
- Ved godkendelsen af undersøgelsen skal formålet være tydeligt.
- Stil kun de nødvendige krav til undersøgelsen.
- Gør opmærksom på at rådgiver har metodefrihed.
- Vær skriftlig, man kan ikke regne med at mundtlige aftaler overholdes.

4. Samarbejde mellem kommuner og regionen v/alle.

Der kom mange gode idéer til fornyelse af samarbejdet mellem regionen og kommunerne som regionen arbejder videre med.

5. Lokal afledning af regnvand (LAR) v/Claus Frydenlund, Gladsaxe kommune.

Der blev blandt andet fortalt om en case, hvor Novo Nordisk benyttede sig af LAR i et kæmpe ombygningsprojekt. Projektet var blandt andet en udfordring fordi der var et ønske om at etablere nedsivningen gennem et større område med jordforurening.

Følgende fokuspunkter blev nævnt i forbindelse med LAR:

- Øget nedsivningen kan betyde, at forurening mobiliseres yderligere.
- Der er projekter, hvor LAR etableres som bygværker, men endnu ikke mange på forurenede grund. Vær opmærksom på § 8-tilladelsen, da LAR-løsningen kan være fordyrende for den offentlige indsats.
- LAR kræver grundige undersøgelser i byggefeltet før etablering. Forureningssituationen skal være fuldt oplyst, så det er muligt at vurdere risikoen ved den øgede nedsivning.
- Øget nedsivning af vejsalt medfører en øget tilførsel af klorid til grundvandet. Forhøjet indhold af klorid i grundvandet kan medføre lukning af drikkevandsboringer.

6. Undtagelser for § 8-pligt, v/alle.

I breve af den 14. juni 2012 og den 27. juni 2014 fra regionen til kommunerne beskrives de tilfælde hvor § 8 tilladelse er uforholdsmæssig samt tilfælde, hvor regionen vurderer om § 8 til det beskrevne projekt er uforholdsmæssig, da det ikke vil fordyre en eventuel offentlig indsats. Ved optagning af olietanke på en kortlagt areal, skal regionen kontaktes for en vurdering af § 8.

Der kom flere gode ideer til i hvilke tilfælde §8 kan vurderes uforholdsmæssig. Regionen arbejder videre med dette

- Mindre anlægsprojekter på erhvervsgrunde, eks. parkeringsareal.
- Der kan laves ramme § 8- tilladelser, hvis der er et større projekt med samme grundejer/bygherre.
- Midlertidige anlæg, eller noget der let kan fjernes.

7. Indeklimasikring i nybyggeri v/ Heidi Uttenthal Bay Region Hovedstaden.

Region Hovedstaden har igangsat et projekt med projektdeltagere bestående af 3 forskellige rådgivere og Københavns Kommune. Projektets formål er at udarbejde et notat, der skal samle ny viden og nye løsninger i forhold til indeklimasikring af nybyggerier.

Usikkerheder i forhold til nuværende praksis?

- Hvilke afværgetyper virker i hvilke tilfælde; Balanceret ventilation, radon sug, afskærende sug, Cupolexplader og Compartments (krybekælder inddelt i rum, bedre fordeling af luftcirkulation)?
- Hvilke krav skal vi stille til dokumentation af effekten af løsninger?
- Hvad kan vi kræve af beregningerne?
- Hvornår kan der arbejdes med fortynding af koncentrationer?

- Ventilation i Parkeringskælder; der kan være udfordringer med tidsbestemt ventilation (eks. når folk skal på arbejde eller hjem fra arbejde), hvad sker der når ventilationen slukker i den mellemliggende periode? Hvis ventilationen ikke er etableret med det formål at holde forureningen nede.

Hvad er vigtigt i forhold til fremtidssikring af indeklimaet?

- Hvordan monitoring skal foregå.
- Hvilke indtrængningsveje der kan være for forureningen?
- Hvilke materialer kan anvendes i byggerierne og hvilken levetid har de?

Notat forventes, at være færdigt i efteråret 2016 og vil komme til at ligge på Regionens hjemmeside. Endvidere vil der blive udarbejdet en ny § 8 skabelon, hvor der tages højde for den nye viden omkring indeklimaproblematikker ved nybyggeri.

8. Tinglysning af længerevarende vilkår v/ Poul Petersen, jurist

Oplæg omkring tinglysning af længerevarende vilkår i forbindelse med § 8- tilladelser.

Eksempler på længerevarende vilkår:

- Opretholde og vedligeholde tilstand, f.eks. belægning, beplantning, jorddække, markeringsnet, betondæk, membran, adgangsholdning, skiltning.
- Ventilation, dræn, pumpning, drift af in situ anlæg.

For længerevarende vilkår gælder:

- Et vilkår der ikke er afsluttet/opfyldt, når § 8 - projektet(byggeprojektet) er afsluttet.
- Et vilkår er bindende for den til enhver tid værende ejer eller bruger(JFL §8 stk. 8).
- Et vilkår kan tinglyses (afs. 8.2.1 i § 8 håndbogen).
- Kommunen fører tilsyn med at vilkårene overholdes (JFL § 65, stk. 1) og håndhæver (JFL §8) (afs. 9.5.2 og 9.5.4 i §8 håndbogen).

Fordele ved længerevarende vilkår:

- Ekstra sikkerhed(monitering), for mennesker og miljø.
- De kan gøre projektet muligt, både teknisk og økonomisk.

Ulemper:

- Værdien af et byggeri kan forringes, hvis der er stillet længerevarende vilkår
- Større tilsynsopgave for kommunerne
- Usikkerhed om bygherrens forpligtigelser
- Vilkaere kan blive glemt
- Bygherre ”forsvinder”
- Kan være vanskelige at håndhæve

Hvilke krav stilles til længerevarende vilkår:

- Juridiske krav -der skal være hjemmel
- De skal bero på en individuel konkret vurdering
- Krav om saglighed
- Ikke strengere end offentlig indsats i en sammenlignelig sag
- Der skal være proportionalitet

Gode råd omkring længerevarende vilkår:

- Bygherre skal inddrages i forhold til byrdefylde vilkår
- Begrundelse, det er meget vigtigt med en god begrundelse for krav der er en byrde for modtageren
- Konsekvenserne ved ikke at overholde et vilkår skal beskrives i § 8 tilladelse. Vilkår opbygges som funktionskrav.
- Tænk robuste krav, det skal holde i hele byggeriets levetid.
- Gør dem tilsynsvenlige, krævet rapporter efter en fast plan der kan kontrolleres og håndhæves.
- Der skal være klarhed, præcision og bestemthed omkring vilkårene.

9. Bæredygtig jordhåndtering v/ Anne Bruun Jensen, Region Hovedstaden.

Projekt om Bæredygtig jordhåndtering blev præsenteret. Baggrunden for projektet er, at der årligt transporteres meget store mængder overskudsjord rundt på Sjælland. Projektet skal sikre at lange transporter med jord undgås og at ressourcerne udnyttes bedre.

På hjemmesiden www.jordhåndtering.dk og www.jordbasen.dk kan der findes oplysninger om de projekter der blev gennemgået – og meget mere.

Kommunerne har en vigtig rolle i forhold til at formidle projekt 'Bæredygtig jordhåndtering' til planfolkerne i kommunerne. Ligeledes har de kontakten til bygherre, og rådgivere ved de store byggeprojekter. Det blev kommenteret, at det kan være svært for kommunerne at vurdere, hvornår det bare er en skjult deponering og hvornår det er et bæredygtigt projekt.

10. Aktuelt fra Regionen v/ Lotte Petersen og Annette Gundog Ferslev, Region Hovedstaden

- Der er pt. 17 kommuner på regionens hjemmeside, se www.regionh.dk. Her kan søges oplysninger om de enkelte grunde i kommunerne ud fra matrikel og ejerlav.
- Der arbejdes på et direkte link til kortlægningsafgørelse. Herlev, Gladsaxe og Gentofte kommer på regionens hjemmeside i løbet af 2016.
- Regionen følger op på afsluttede § 8-sager det næste halve år, hvilket kan betyde ekstra henvendelser til kommunerne. Henvendelserne går på om sagerne er afsluttede.
- Regionen arbejder med et særligt fokus på PFAS-forbindelser. Kommunerne må meget gerne følge op på at analyser for PFAS bliver indberettet til GEUS. Der mangler mange indberetninger fra vandværkerne.

Generelle informationer fra regionen vil blive lagt på www.regionh.dk/jordfrivillig

11. Spørgsmål fra salen:

- Hvad er status på projektet omkring legepladser, som kommunerne engang skulle svare på? Svar: Det var meget svært at få de oplysninger, der skulle bruges til projektet. Projektet kører ikke videre, da de data der kom ind, var for forskellige og for svære at bruge til et projekt.
- Kunne Regionen afsætte ressourcer til at komme ud til store frivillige projekter og grave restforurening af, når maskinerne alligevel er i jorden? Så kunne der spares en masse penge. Svar: Regionen tager ideen videre, men det er vanskeligt at ændre på den overordnede prioritering.